

FiNANSiAki

Bank Zachodni WBK

Grupa Santander

Jak wychować przedsiębiorcze dziecko?

Przedsiębiorczość to życiowa postawa. Osoba przedsiębiorcza to taka, która nie czeka biernie na to, co się wydarzy jutro. Cechują ją samodzielność, odwaga, zdecydowanie, asertywność, kreatywność i ciekawość świata. Ma marzenia. Swoje pomysły zamienia w czyn, osiągając zamierzone cele. Jest zaradna i odważnie podejmuje ryzykowne decyzje. Tego trzeba uczyć od pierwszych lat życia.

Ucz samodzielności

Często zastanawiamy kiedy pozwolić dziecku na podejmowanie samodzielnych decyzji? Czy mój pięcioletek już dorósł by wybrać, jak pójdzie ubrany do przedszkola, co dzisiaj zje na śniadanie lub którą zabawkę kupi za pieniądze ze swojej skarbonki? Jak się okazuje, problem samodzielności często nie leży po stronie dziecka. Nigdy nie jest za wcześnie, by pozwolić maluchowi podejmować pierwsze samodzielne decyzje. Rzecz w tym, że rodziców to dużo kosztuje. Muszą wykazać się cierpliwością i ofiarować swój czas. To, że dziecko nie decyduje się szybko, nie znaczy, że nie potrafi czy nie chce decyzji podjąć. Ono po prostu potrzebuje więcej czasu do namysłu i w procesie edukacji samodzielności trzeba to uszanować.

Pozwól dziecku na samodzielne myślenie. Nie wykonuj za niego zadań, nie wyręczaj i nie pomagaj od razu (o ile nie jest w niebezpieczeństwie). Zamiast tego daj mu wskazówkę, podpowiedź. Wytłumacz i pozwól dziecku zmierzyć się z problemem samodzielnie, poszukać rozwiązania i nauczyć się czegoś nowego. Kluczem do jego rozwoju jest podanie mu wskazówki, a nie rozwiązania.

Pozwól popełniać błędy

Pozwólmy dzieciom popełniać błędy i wykorzystajmy ten moment do nauki. To cenne lekcje. Podając dziecku argumenty, zadając mu pytania i skłaniając do refleksji uczymy je procesu podejmowania decyzji kształtując w ten sposób postawę przedsiębiorczości. Również w kwestii decyzji o wydawaniu jego własnych pieniędzy, raczej ofiarujmy wsparcie i dajmy wolność wyboru. Nadmierne ograniczanie na tym etapie może zmniejszyć okazję do uczenia się na własnych błędach. Pierwsze doświadczenia z własną złotówką pozostają w pamięci na długo.

Rozmawiaj o finansach

W wychowaniu dzieci niezwykle ważna jest rozmowa. Wszystko, o czym opowiadamy ma przecież wpływ na rozwój dziecka. Rozmowy i pokazywanie jak coś funkcjonuje, to dla dzieci najlepszy sposób na zaspokojenie ciekawości świata. Tematy dotyczące przedsiębiorczości nie powinny być uznawane przez

FiNANSiAki

Bank Zachodni WBK

 Grupa Santander

rodziców za tematu tabu lub „zbyt trudne”. Ważne, by od najmłodszych lat zachęcać dziecko do rozmów i poruszać tematy z zakresu edukacji finansowej i ekonomicznej. Tak jak tłumaczymy „dlaczego świeci słońce”, powinniśmy objaśniać zjawiska ekonomiczne np. dlaczego ten sam towar na targu może mieć różną cenę albo skąd się biorą pieniądze w bankomacie.

Pokaż wartość pieniądza w praktyce

Równie ważna jest ekonomia w praktyce. Dzieci muszą mieć okazję do zastosowania w praktyce tego, co usłyszały i zobaczyły. Już pięciolatki mogą uczyć się jak dobrze zarządzać swoim małym budżetem, planować przychody i wydatki. Warto także, już od przedszkolnych lat nauczyć je nawyku oszczędzania i pokazać jakie korzyści można osiągnąć dzięki trudnej sztuce gospodarowania tym, co się posiada. Zatem dawanie kieszonkowego rozpoczniemy jak najwcześniej i starajmy się, by wpływy były małe, ale regularne. Pokażmy, że oszczędności pomnażane w mądry sposób mogą pomóc w realizacji marzeń i planów.

Bądź wzorem przedsiębiorczości

Przekazywanie pozytywnych wzorców i nawyków finansowych ma ogromny wpływ na przyszłość dziecka. Edukacja finansowa w szkole kuleje, ale przedsiębiorcze i oszczędne dziecko to takie, które tę wiedzę wynosi z domu. Niezależnie od tego, czy zetknie się z programem edukacji finansowej, czy przedmiotem przedsiębiorczości w szkole, ma naturalną skłonność do powielania zachowań rodziców. Ważne jest, aby nasze dzieci obserwowały u nas racjonalne i zdrowe zachowania, miały swój udział w planowaniu budżetu domowego, zarabianiu i oszczędzaniu pieniędzy. Przeciętny Nastolatek jest gotowy, by mieć swój udział w planowaniu domowych finansów. Im wcześniej nauczy się poruszać w systemie rozporządzania domowymi finansami, tym szybciej dojrzeje, by robić to samodzielnie. Uświadomi sobie także, że niezależnie od tego, kto zapewnia dochód, każdy jest odpowiedzialny za mądre wydawanie pieniędzy.

Pozwól zarobić pierwsze pieniądze

Zachęcaj dziecko do podejmowania pierwszej, dodatkowej pracy w domu lub poza nim (np. wysprzedaż garażowa, pomoc w koszeniu trawy u sąsiada, opieka nad dziećmi, roznoszenie ulotek). Taki dodatkowy, niewielki wpływ na konto dziecka, nie tylko odciążą nasz budżet, ale zaowocuje również proaktywną postawą na przyszłość. Ta praca da także szansę na wejście w relację pracodawca-pracownik i zbieranie pierwszych doświadczeń, które wpływają na karierę zawodową. Wielu biznesmenów i ludzi bogatych zaczynało swoją przygodę z pracą w wieku nastoletnim.

Wspieraj rozwój talentów

Wsparcie okazywane przez rodziców jest doskonałym motywatorem do działania. Do tego potrzebne jest nam zrozumienie tego, co jest ważne w rozwoju przedsiębiorczych postaw

u dzieci. Wielu z rodziców zadaje sobie pytanie, jakie talenty ma moje dziecko? Jakie cechy, postawy lub nawyki musi jeszcze wykształcić, by osiągnąć życiowy sukces? Co mogę zrobić, by pomóc dziecku osiągnąć to, o czym marzy lub do czego zostało stworzone?

Przede wszystkim DOCENIAJ wysiłek i staranie, a potem dobre rezultaty pracy, którą wykonało dziecko. Przykładowo, jeśli osiąga wyniki na poziomie 78%, nie skupia się na brakujących 22%. Nie podcinaj mu skrzydeł, doceniaj mocne strony dziecka. Pokaż mu jak olbrzymią pracę wykonało, by dotrzeć do tego miejsca.

W sytuacjach, gdy dziecko mówi, że czegoś nie umie lub nie wie, ucz je i powtarzaj mu często, że nie umie/nie wie tego...JESZCZE! W ten sposób motywujesz dziecko do dalszego rozwoju, poszukiwania odpowiedzi, wytrwałości w nauce, kreatywnego myślenia. Uczysz, że osiągnięcie sukcesu, to konsekwentna i systematyczna praca.

Jeśli trzeba, wspieraj rozwój dziecka także finansowo. Z wiekiem, wraz ze zmianą i wzrostem potrzeb, coraz częściej okazuje się, że potrzebne jest również WSPARCIE FINANSOWE. Rodzice są tego świadomi i często przeznaczają część swoich dochodów i oszczędności na edukację i rozwój dzieci. To jest jedna z najlepszych inwestycji!